

Perspektywy rozwoju budownictwa energooszczędnego w Polsce

raport z badania

Patronat:

murator
WYDAWNICTWO

Ogólnokrajowe Stowarzyszenie Wspierania
Budownictwa Zrównoważonego

Tomasz Augustyniak
Go4Energy – Dyrektor Zarządzający

Szanowni Państwo,

Pierwsza część debaty "Przyszłość budownictwa energooszczędnego w Polsce", odbyła się w listopadzie 2013 podczas targów Future4Build z inicjatywy firmy Go4Energy, pod patronatem Wydawnictwa Murator i Ogólnokrajowego Stowarzyszenia

Wspierania Budownictwa Zrównoważonego.

Debata pomyślana była, jako forum konsultacji społecznych w związku z wejściem w życie dyrektyw UE, mówiących, że od 2020 wszystkie nowo powstałe budynki w Polsce powinny spełniać wymogi energooszczędności.

W trakcie debaty dyskutanci zarzucili stronie rządowej opieszałość w transpozycji unijnych przepisów do polskiego prawa. Wytknęli Ministerstwu, że wprowadza tylko te elementy dyrektywy, które

pozwolą mu uniknąć sankcji karnych, ale nie przewiduje żadnych poważnych programów wspierających ani promujących budownictwo energooszczędne w Polsce. Ponieważ debata wzbudziła duże zainteresowanie branży, zdecydowaliśmy się na jej kontynuowanie. Chcemy, cyklicznie przeprowadzać wśród opiniotwórczych osób z branży budowlanej, konsultacje. Pozwolą nam one na poznanie opinii branży i uczynienie z niej ważnego głosu w debacie na temat przyszłości budownictwa energooszczędnego.

Niniejszy dokument jest podsumowaniem pierwszej fali takiego badania.

Zapraszamy Państwa do lektury, kontaktu, a także do wzięcia udziału w naszej debacie.

Zespół Go4Energy

Cel:

Celem badania było poznanie opinii przedstawicieli branży budowlanej na temat perspektyw rozwoju budownictwa energooszczędnego w Polsce.

W naszym zamierzeniu badanie ma stać się elementem szeroko rozumianej, stałej konsultacji społecznej.

Metoda badania:

Badanie zostało zrealizowane metodą wywiadów CAWI (ankiety online wypełniane przez respondentów).

Termin realizacji:

Luty 2014

Próba:

W badaniu wzięły udział 132 osoby będące reprezentantami szeroko rozumianej branży budowlanej - deweloperzy, architekci, generalni wykonawcy.

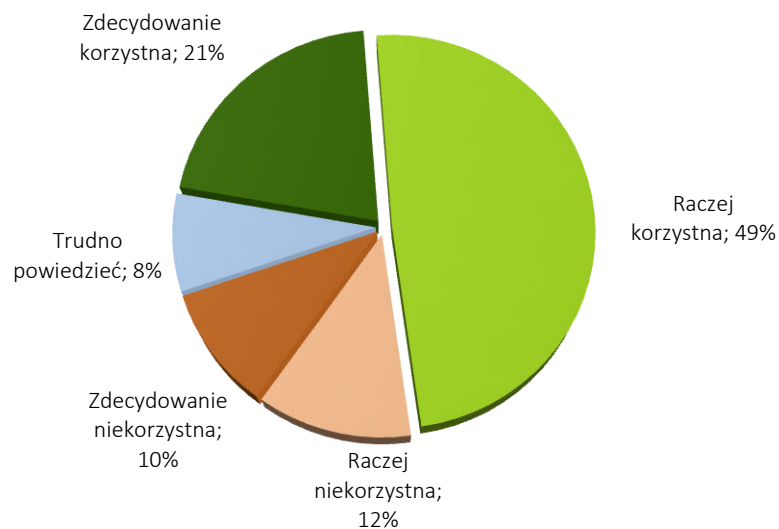
Do stworzenia próby wykorzystano dostępne na rynku listy firm z branży.

Ze względu na specyfikę projektu i brak kompletnych baz osób wchodzących do interesujących nas grup, nie można mówić o całkowitej reprezentatywności badania.

Należy jednak uznać, że ze względu na różnorodność metod rekrutacji do badania – odpowiedzi na pytania w zrealizowanej próbie nie są znacząco różne od odpowiedzi w całej interesującej nas populacji.

Opinie o dyrektywie Unii Europejskiej

Czy wchodząca w życie dyrektywa UE będzie dla branży budowlanej:

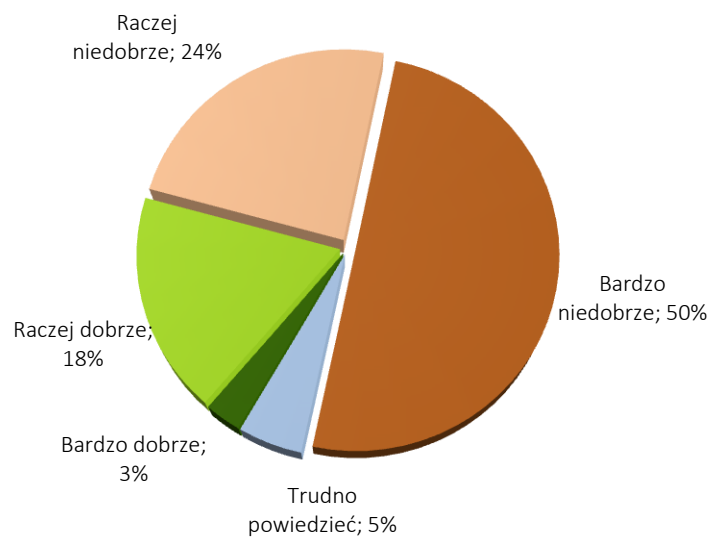

W 2020 wchodzi w życie dyrektywa UE, mówiąca, że wszystkie nowo powstałe budynki powinny spełniać wymogi energooszczędności. Przedstawiciele branży budowlanej w przeważającej większości uważają, że zmiany będą dla branży korzystne – tego zdania jest, aż 70 proc. badanych (suma kategorii zdecydowanie i raczej korzystne).

Więcej niż co piąty ankietowany (22 proc.) twierdzi, że wchodzące zmiany będą dla branży niekorzystne, a 8 proc. nie ma w tej kwestii własnej opinii.

Wyraźnie widać, że badani widzą w wchodzącym prawie szansę dla branży, są zdania, że może ono otworzyć przed nią nowe perspektywy.

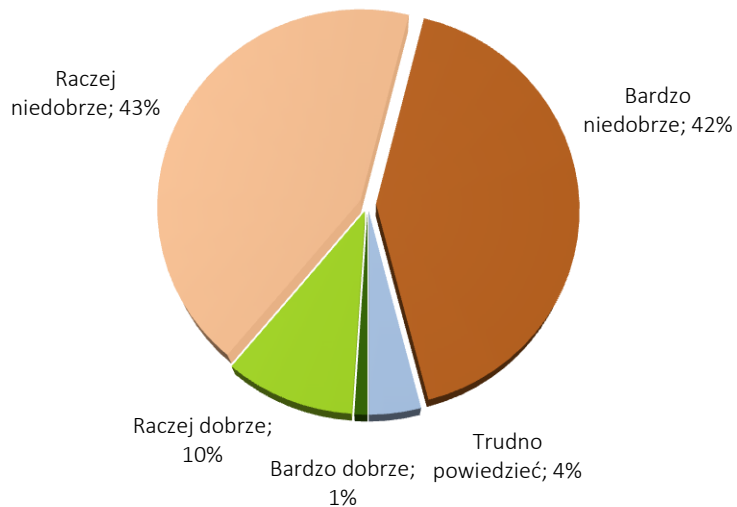
Czy Polska jest dobrze przygotowana do wejścia w życie dyrektywy unijnej:

O ile z wejściem w życie dyrektywy unijnej branża budowlana wiąże spore nadzieję, o tyle, uczestniczący w badaniu jej przedstawiciele, uważają, że do zachodzących zmian Polska jest zupełnie nieprzygotowana. Aż połowa respondentów oceniła poziom przygotowania jak bardzo niedobry, a blisko jedna czwarta (24 proc.), jako raczej niedobry. Pozytywnie ocenia przygotowanie jedynie co piąty ankietowany (21 proc.)

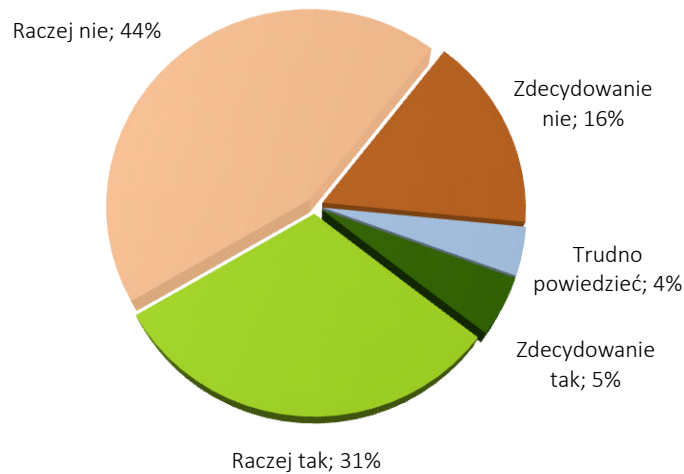
Wyniki te pokrywają się z opiniami jakie przeważają od początku debaty Go4Energy – większość jej uczestników jest zdania, że jako kraj nie wykorzystujemy szans jakie przed gospodarką otwiera dyrektywa i w przeciwieństwie do np. gospodarki niemieckiej, która ze zmian próbuje uczynić swoiste koło zamachowe rozwoju, całkowicie „przesypiamy” obecny czas.

Jak ocenia Pan(i) działania władzy (Rządu, Parlamentu) przygotowujące gospodarkę do wejścia w życie dyrektywy unijnej:

Biorąc pod uwagę bardzo złe oceny przygotowania Polski do wejścia w życie dyrektywy Unii Europejskiej, trudno się dziwić, że branża jako winnych tej sytuacji wskazuje szeroko rozumianą władzę publiczną (Rząd, Parlament). Aż 85 proc. badanych źle ocenia działania władzy w zakresie przygotowania gospodarki do zachodzących zmian. Pozytywnie wysiłki władzy ocenia jedynie 11 proc. respondentów. Głosy w debacie Go4Energy wyglądały identycznie, jej uczestnicy uważali, że nie istnieje, żadna strategia wykorzystania możliwości jakie przed gospodarką otwiera dyrektywa, a Rząd robi w tym zakresie jedynie to do czego jest zmuszony, żeby nie narazić się na kary ze strony komisji europejskiej.

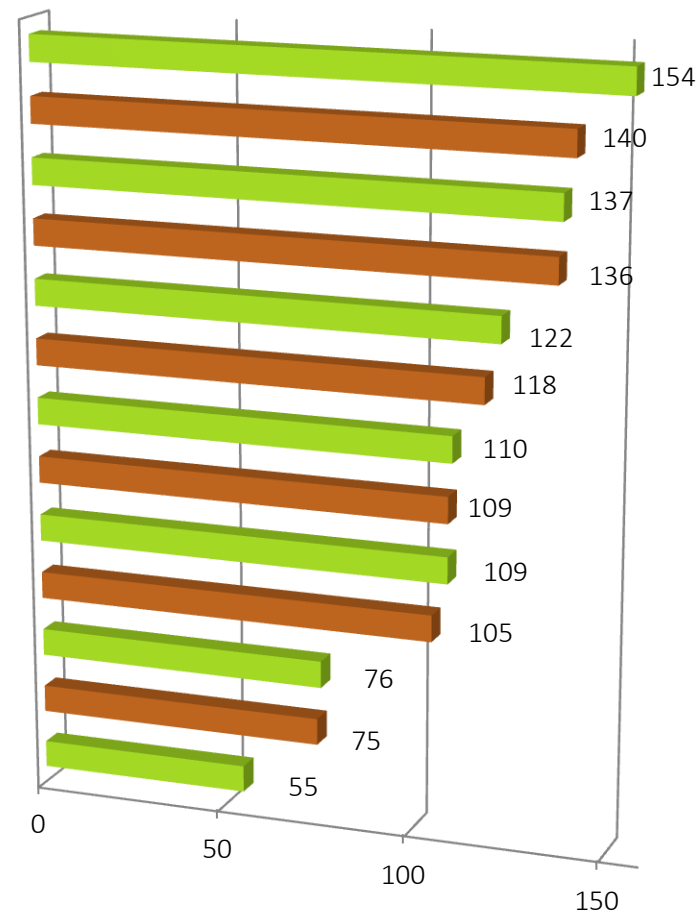
Czy Polska zdąży przygotować się do wejścia w życie dyrektywy unijnej dotyczącej budownictwa energooszczędnego:

Biorąc pod uwagę bardzo negatywne oceny działań administracji publicznej w zakresie wdrażania dyrektywy unijnej, trudno się dziwić, że badani pozostają także pesymistami w ocenie tego, czy Polska zdąży z wszystkimi przygotowaniem do jej wejścia w życie. Aż 60 proc. przedstawicieli branży budowlanej uważa, że nie zdążymy przygotować wszystkich potrzebnych rozwiązań do roku 2020. Przeciwnego zdania jest 36 proc., którzy uważają, że mimo bardzo negatywnej oceny dotychczasowych przygotowań, Polska da radę do wejścia w życie dyrektywy się przygotować.

Bariery w rozwoju
budownictwa
energooszczędnego

- Niska dostępność dopłat
- Brak systemu zachęt ze strony państwa
- Niewystarczające kwoty dopłat
- Wysokie początkowe nakłady na technologię
- Kalkulowanie ceny budynku, jako kosztów budowy, bez eksploatacji
- Skomplikowane procedury i długi okres uzyskania zezwoleń
- Niewielki wpływ standardu energ. budynku na jego wartość rynkową
- Niska świadomość problematyki bud. energ. u inwestorów
- Brak woli politycznej wspierania bud. energ.
- Brak doświadczonych projektantów i ekip wykonawczych
- Słabe prawo – niewystarczająco promujące takie budownictwo
- Brak pokazowych budynków
- Brak szkoleń organizowanych np. przez dostawców technologii

Sposób obliczania Indeksu

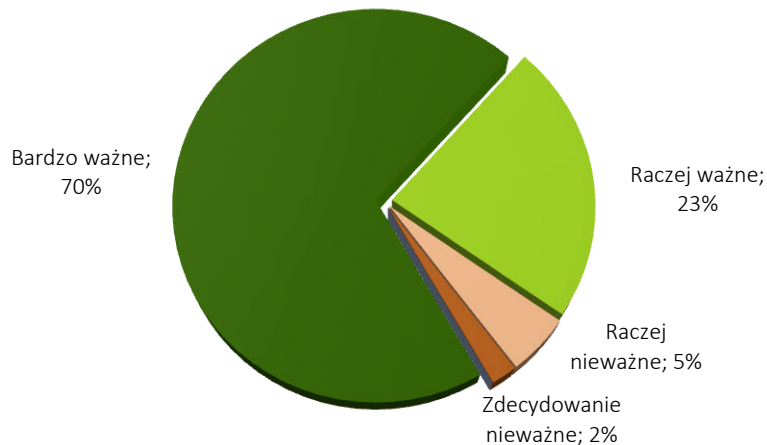
Indeks obliczany jest na podstawie pytania „Jak ocenia Pan(i) znaczenie wymienionych niżej barier dla rozwoju budownictwa energooszczędnego w Polsce?”. Następnie wymienione było trzynaście barier, które zdiagnozowane zostały na podstawie wywiadów eksperckich.

Na pytanie o znaczenie każdej z barier można było odpowiedzieć:

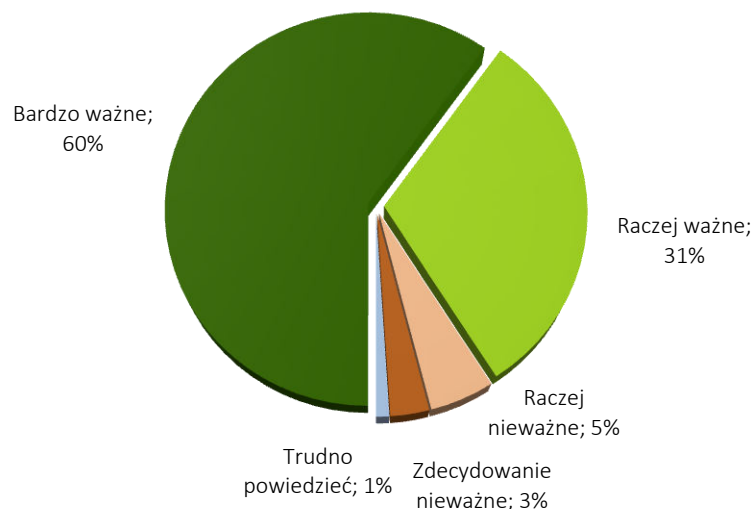
- Bardzo ważne (+2 punkty do Indeksu)
- Raczej ważne (+1 punkt do Indeksu)
- Raczej nieważne (-1 punkt do Indeksu)
- Zupełnie nieważne (-2 punkty do Indeksu)
- Trudno powiedzieć (0 punktów do Indeksu)

Każdej odpowiedzi przypisano odpowiednią wartość punktową od -2 punktów do +2 punktów, które następnie zsumowano. Indeks może przybierać wartość od +200 – w przypadku gdyby 100 proc respondentów udzieliło odpowiedzi „Bardzo ważne”, do -200 punktów, gdyby 100 udzieliło odpowiedzi „Zupełnie nie ważne”

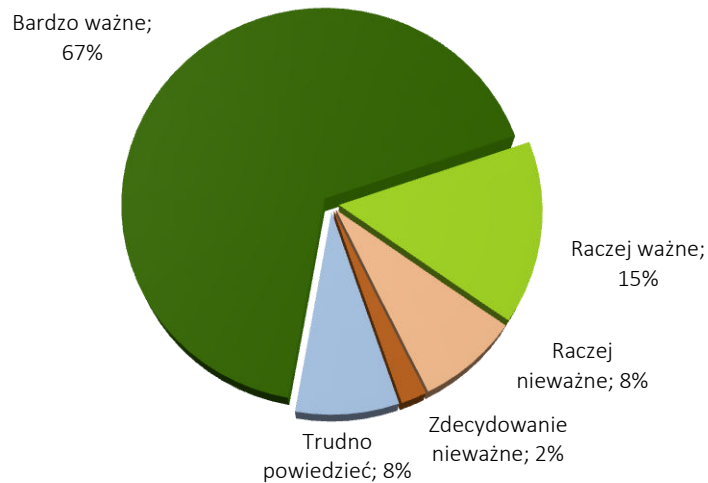
Niska dostępność dopłat do budownictwa energooszczędnego:

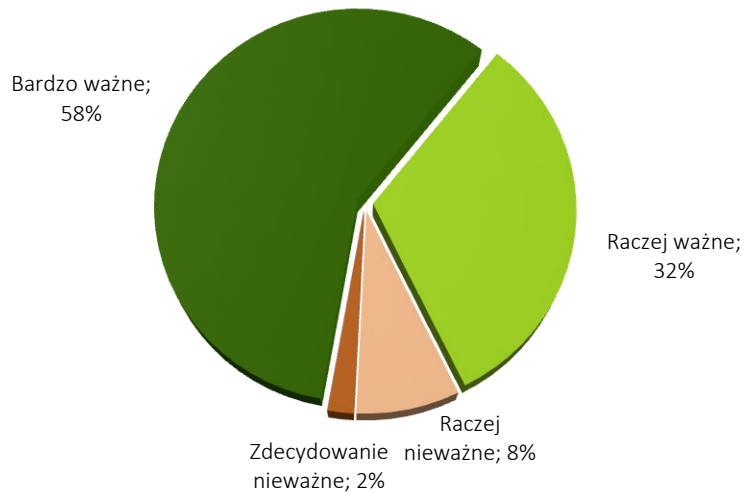
Największą barierą jaka ogranicza rozwój budownictwa energooszczędnego jest, zdaniem branży budowlanej NISKA DOSTĘPNOŚĆ DOPŁAT DO BUDOWNICTWA ENERGOOSZCZĘDNEGO – aż 93 proc. badanych wymieniło ją jako przeszkodę bardzo dużą lub dużą. Jedynie 7 proc. badanych nie widzi w niej bariery dla rozwoju branży. Respondenci w pogłębionych analizach uważają, że rolą państwa jest stworzenie systemu zachęt finansowych, które wspierałyby rozwój budownictwa energooszczędnego. Niestety uczestniczący w debacie Go4Energy przedstawiciele Ministerstwa – zapowiadali, że w tej chwili rząd nie planuje wprowadzenia w życie takiego systemu zachęt.

Brak systemu zachęt ze strony państwa dla rozwoju budownictwa energooszczędnego:

Druga, spośród największych barier, również związana jest z działalnością państwa i w pewnym stopniu pokrywa się z barierą pierwszą. Aż, 91 proc. badanych jest zdanie, że rozwój budownictwa energooszczędnego jest ściśle związany z stworzeniem przez państwo SYSTEMU ZACHĘT. Badani mają tu na myśli zachęty zarówno finansowe, które są ich zdaniem najbardziej istotne, ale także inne formy zachęt jak np. przyspieszenie procesu wydawania zezwoleń na budynki zaprojektowane w technologii energooszczędnej. Niestety, również w tym wypadku Ministerstwo nie przewiduje wdrożenia takiego systemu.

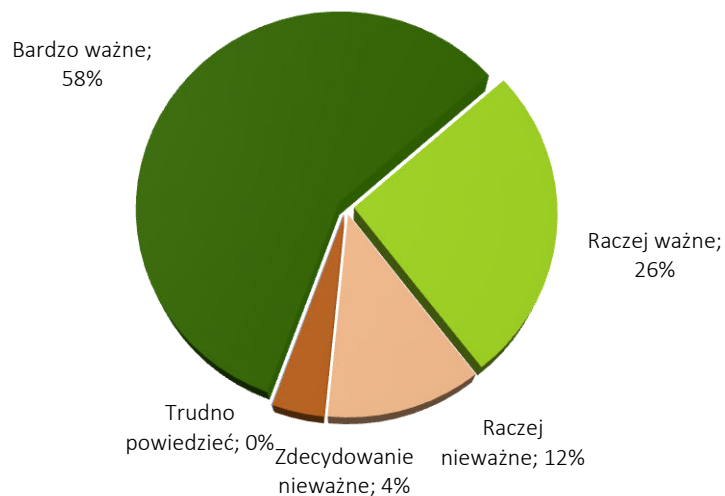
Niewystarczające kwoty dopłat do budownictwa energooszczędnego:

Barierą, która zdaniem branży bardzo ogranicza rozwój budownictwa energooszczędnego są również NIEWYSTARCZAJĄCE KWOTY DOPŁAT. Badani są zdania, że dopłaty do budownictwa energooszczędnego są z jednej strony bardzo trudno dostępne, a jeśli już się pojawiają, to są absolutnie na niewystarczającym poziomie. Aż 82 proc. badanych uważa, to za bardzo ważną i ważną barierę rozwoju budownictwa energooszczędnego. Przeciwnego zdania jest 23 proc. badanych.

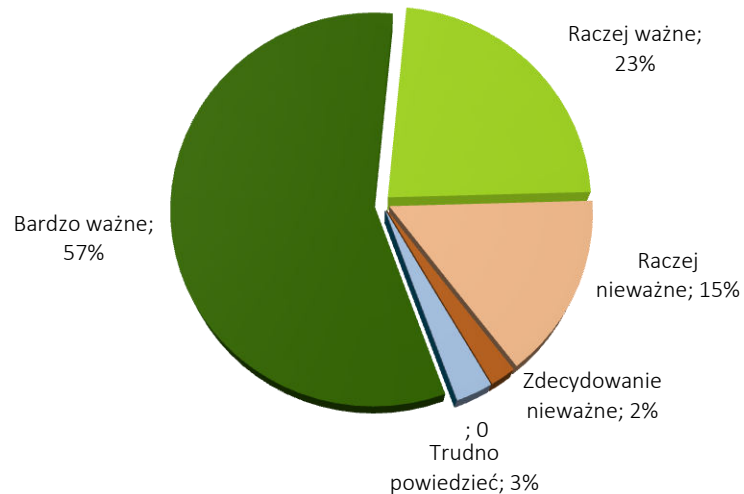
Wysokie początkowe nakłady inwestycyjne związane z kosztownymi technologiami:

Aż, 90 proc. badanych (suma odpowiedzi bardzo ważne i ważne) uważa, że barierą rozwoju budownictwa energooszczędnego są **WYSOKIE POCZĄTKOWE NAKŁADY INWESTYCYJNE, ZWIĄZANE Z KOSZTOWNYMI TECHNOLOGIAMI**. Problemu z taką barierą nie widzi co dziesiąty badany.

Kalkulowanie ceny budynku tylko, jako kosztów jego zbudowania, przywiązywanie niewielkiego znaczenia do kosztów eksploatacji:

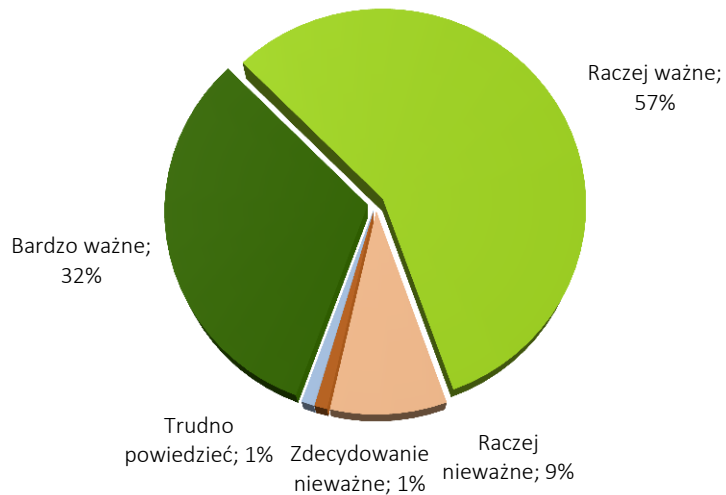

58 proc. badanych uważa, że bardzo ważną, a 26 proc., że ważną barierą rozwoju budownictwa energooszczędnego jest KALKULOWANIE CENY BUDYNKU, TYLKO JAKO KOSZTÓW JEGO ZBUDOWANIA I PRZYWIĄZYWANIE NIEWIELKIEGO ZNACZENIA DO KOSZTÓW EKSPLOATACJI. Pokazuje to, że rynek cały czas szuka powierzchni jak najtańszych, przykładając niewielką wagę do późniejszych kosztów eksploatacyjnych.

Skomplikowane procedury i długi okres uzyskania wymaganych zezwoleń:

W sumie 90 proc. badanych (połączenie odpowiedzi bardzo ważne i ważne) uważa, że barierą rozwoju rynku jest ZBYT DŁUGI OKRES OCZEKIWANIA NA UZYSKANIE WYMAGANYCH ZEZWOLEŃ.

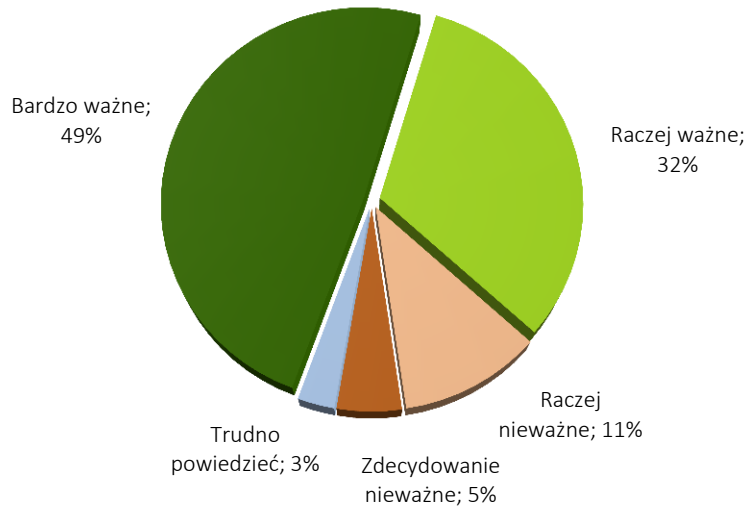
Niestety uczestniczący w debacie G04Energy przedstawiciele ministerstwa twierdzili, że nie przewidują wprowadzenia rozwiązań wzorowanych na np. Kalifornii, gdzie budynki energooszczędne mają skróconą ścieżkę wydawania zezwoleń.

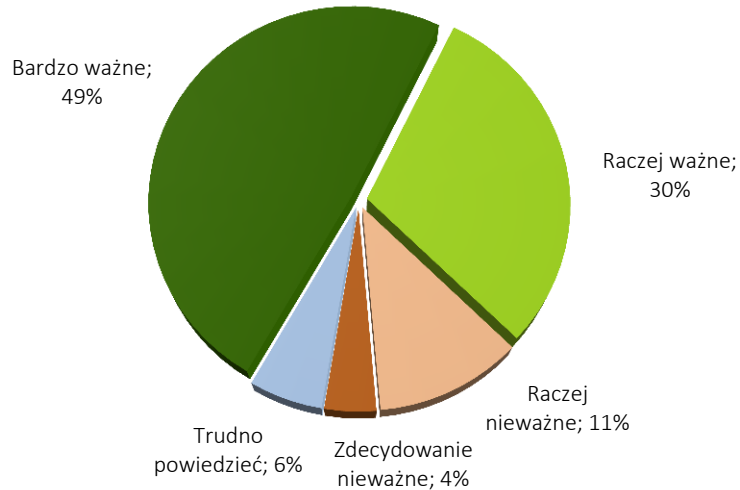
Niewielki wpływ standardu energetycznego budynku na jego wartość rynkową:

Tylko jedna trzecia badanych z branży budowlanej uważa, że STANDARD ENERGETYCZNY ma bardzo istotny wpływ na wartość rynkową inwestycji, niemniej ponad połowa badanych sądzi (57 proc.), że ma jakieś znaczenie. Tylko 10 proc. jest przekonanych, że standard energetyczny nie ma wpływu na cenę obiektu.

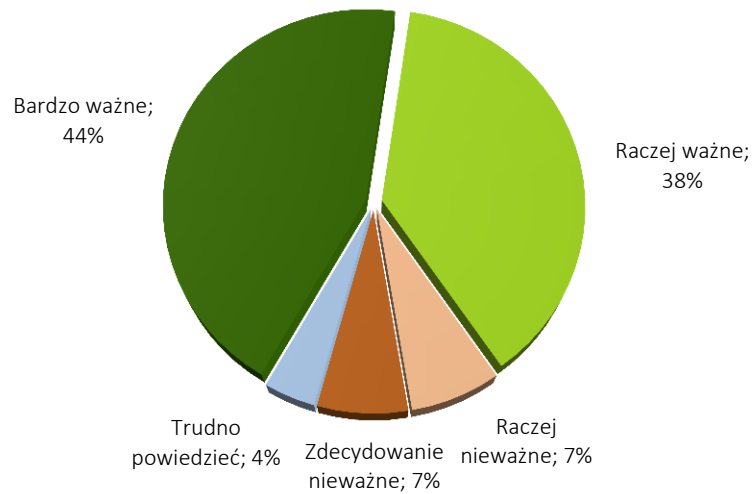
Niska świadomość problematyki budownictwa energooszczędnego u inwestorów (indywidualnych i instytucjonalnych) :

Zdecydowana większość badanych (81 proc. łącznie) uważa, że inwestorzy, zarówno instytucjonalni, jak i indywidualni dysponują **NIEWIELKĄ ŚWIADOMOŚCIĄ** problematyki budownictwa energooszczędnego.

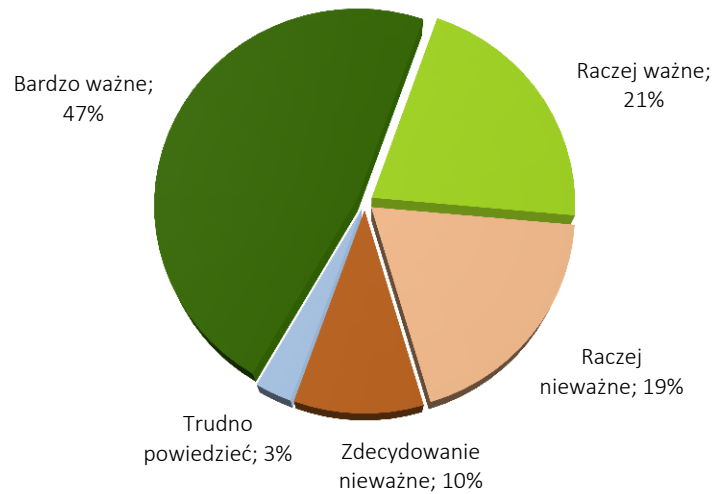

Brak woli politycznej wspierania budownictwa energooszczędnego:

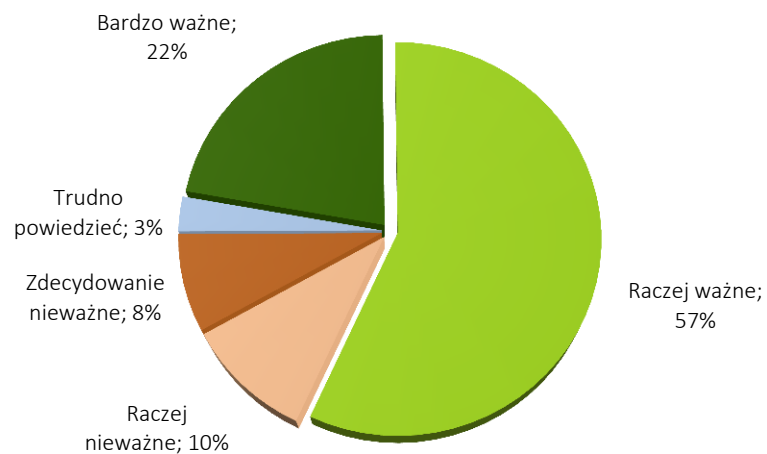
Branża uważa, że istotną barierą w rozwoju "zielonego" budownictwa jest BRAK WOLI POLITYCZNEJ. Tego zdania jest prawie 80 proc. badanych. Nie dziwi więc fakt, że opieszałość rządu i brak aktywnej roli ustawodawcy została mocno skrytykowana podczas debaty.

Brak doświadczonych projektantów i ekip wykonawczych:

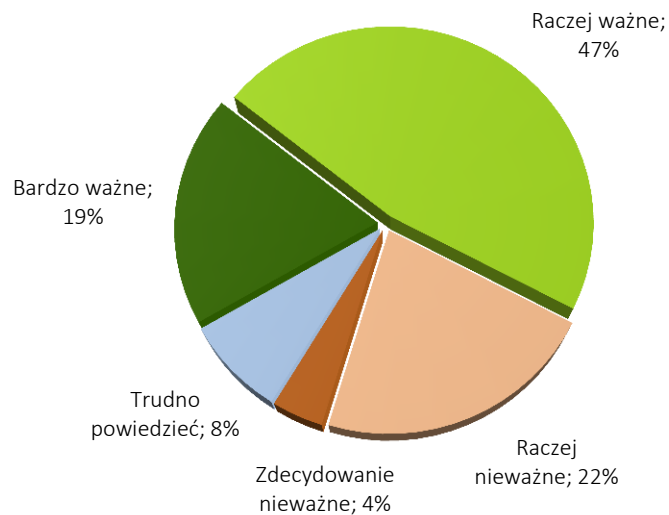
Łącznie 82 proc. badanych dostrzega **BRAK DOŚWIADCZONYCH PROJEKTANTÓW I EKIP WYKONAWCZYCH** we wdrażaniu projektów energooszczędnych, z tym, że mniej niż połowa badanych uważa to za bardzo istotny czynnik hamujący rozwój budownictwa energooszczędnego.

Słabe prawo – niewystarczająco promujące rozwój budownictwa energooszczędnego:

Niecałe 2/3 (68 proc.) badanych przyznaje, że mamy SŁABE PRAWO - NIEWYSTARCZAJĄCO PROMUJĄCE, ROZWÓJ BUDOWNICTWA ENERGOOSZCZĘDNEGO podczas gdy jedna trzecia jest przeciwnego zdania.

Brak pokazowych budynków:

Jedna piąta (22 proc.) badanych uważa, że BRAK BUDYNKÓW POKAZOWYCH to bardzo istotna bariera dla energooszczędnego budownictwa, ponad połowie wydaje się to raczej istotne, 18 proc. nie widzi takiego problemu.

Brak szkoleń organizowanych np. przez dostawców technologii:

Jedna piąta badanej branży obarcza istotną winą za niedorozwój budownictwa ekologicznego samych dostawców technologii, którzy **NIE ORGANIZUJĄ SZKOLEŃ**, niecała połowa widzi ten problem w mniej ostrych kolorach. Ponad jedna czwarta natomiast nie zgadza się z taką opinią.

Jak państwo powinno
promować budownictwo
energooszczędne?

Jak państwo powinno promować budownictwo energooszczędne i dostosować je do dyrektywy UE

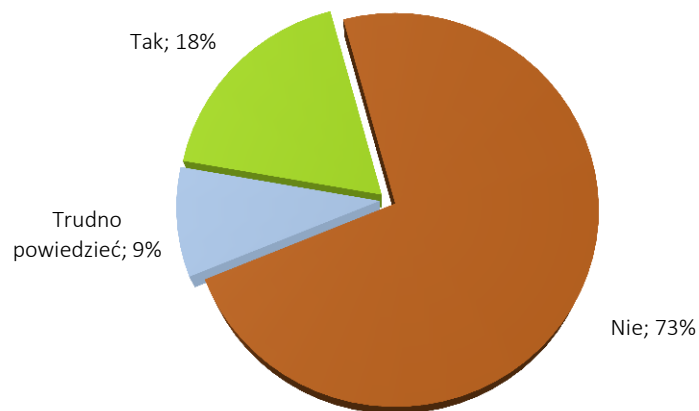
Wprowadzić kary za niestosowanie energooszczędnych rozwiązań:

W 2020 wchodzi w życie dyrektywa UE, mówiąca, że od wszystkie nowo powstałe budynki powinny spełniać wymogi energooszczędności. Jakie rozwiązania proponuje branża budowlana w celu promowania budownictwa energooszczędnego? Stanowczo nie karać. Tylko 7 proc. badanych było za wprowadzaniem kar za niestosowanie energooszczędnych rozwiązań, wobec ponad 70 proc., którzy nie uznają takich siłowych rozwiązań. Jedna piąta badanych nie potrafiła określić swojego stanowiska.

Jak państwo powinno promować budownictwo energooszczędne i dostosować je do dyrektywy UE

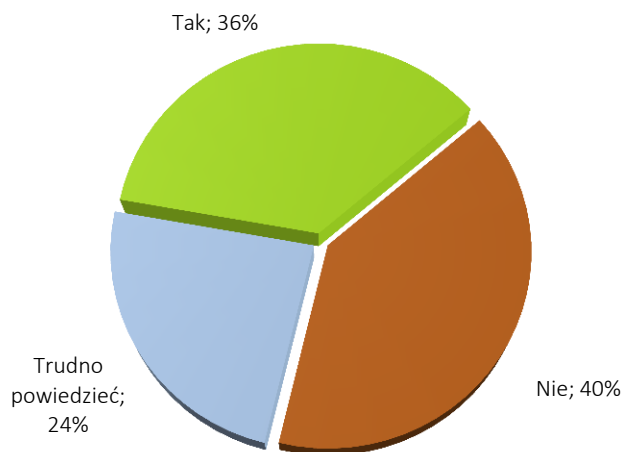
Dodatkowo opodatkować nieruchomości nieefektywne energetycznie:

Podobnie w przypadku pomysłu dodatkowego opodatkowania za nieefektywne energetycznie rozwiązania, prawie jedna trzecia branży sprzeciwia się temu, a 18 proc. uważa, że dodatkowy podatek to dobry pomysł..

Jak państwo powinno promować budownictwo energooszczędne i dostosować je do dyrektywy UE

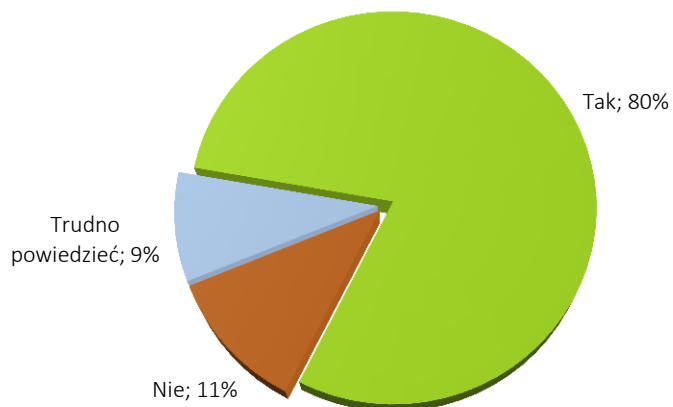
Ograniczyć się do zaostrzania przepisów, a rynek sam się ureguje przynosząc racjonalne rozwiązania:

Prawie tyle samo respondentów wierzy w samoregulację rynku i uważa, że wystarczy zaostrzyć przepisy, a rynek sam się do nowych rozwiązań dostosuje, co jest zgoła odmiennego zdania (po ok. 40 proc). Jedna czwarta badanych nie potrafiła określić jednoznacznej opinii w tej kwestii.

Jak państwo powinno promować budownictwo energooszczędne i dostosować je do dyrektywy UE

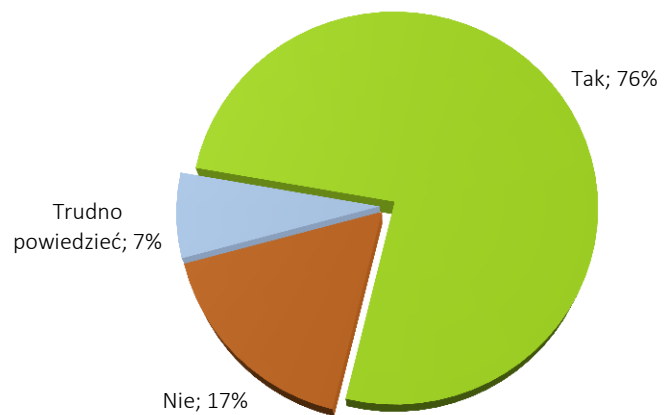
Administracja powinna być motorem/inicjatorem zmian wprowadzając je w pierwszej kolejności w budynkach publicznych:

Zdecydowana większość, bo 80 proc. uczestników badania widzi wiodącą rolę administracji w pokazywaniu dobrego przykładu obywatelom będąc zdania, że w pierwszej kolejności energooszczędne rozwiązania powinno się wdrażać do budownictwa publicznego.

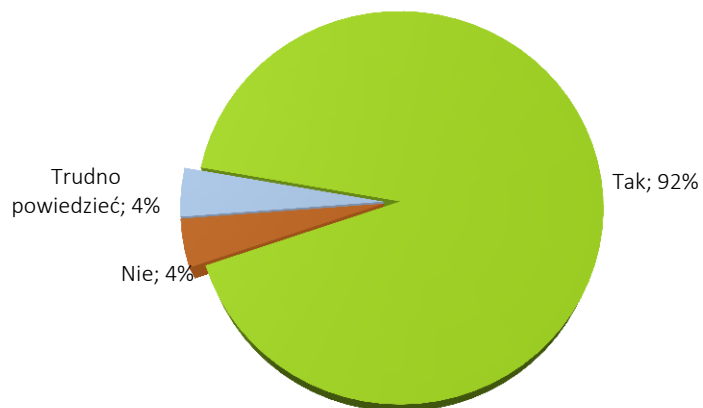
Jak państwo powinno promować budownictwo energooszczędne i dostosować je do dyrektywy UE

Przeprowadzić szeroką akcję edukacyjną promującą ideę w społeczeństwie:

Większość badanych (67 proc.) popiera ideę szerokiej kampanii edukacyjnej w sprawie budownictwa energooszczędnego, 17 proc. jest jej przeciwna.

Wprowadzić zachęty finansowe (ulgi, zwolnienia podatkowe) zachęcające do produkcji i/lub stosowania energooszczędnych technologii

Bez przesady można określić, że prawie cała branża (92 proc.) popiera system zachęt finansowych - ulgi, zwolnienia podatkowe, które mają być zachętą i motorem wdrażania energooszczędnych produkcji i technologii w budownictwie. Niestety rząd, co było widać podczas debaty niechętny jest takim scenariuszom.

Kontakt:

Tomasz Augustyniak - Go4Energy

tomasz.augustyniak@g4e.pl

Michał Berezowski - CubeResearch

berezowski@cubereseach.pl

Więcej informacji o debacie:

www.G4e.pl

